# MOKYMŲ VADOVAS

## ES PRADININKAI. SUSIPAŽINKITE SU SĄJUNGOS STEIGĖJAIS

## I. Įvadas. ES pradininkai. Susipažinkite su Sąjungos steigėjais

Pagal šį modulį mokiniai kviečiami susipažinti su netikromis Europos integracijos proceso pradininkių ir pradininkų socialinių tinklų paskyromis. Mokiniai galės sužinoti apie ankstyvuosius Europos integracijos etapus – juos patyrinėti iš steigėjų asmeninės perspektyvos. Atlikdami interaktyvias užduotis jie taip pat galės suprasti, kodėl šios istorijos šiandien svarbios Europai ir kiekvienam jų asmeniškai. Sužinokite, kaip pradėti naudotis mokymosi platforma, žiūrėkite modulio pradžioje pateikiamą dalį „Vadovas mokytojams. Nuo ko pradėti?“.

## II. Modulio tikslai

Naudodamiesi šiuo moduliu mokiniai galės:

- suprasti istorines aplinkybes, kuriomis gyveno ES pradininkai, ir sužinoti pagrindinius jų gyvenimo įvykius;
- nustatyti reikšmingus ES pradininkų gyvenimo įvykius, formavusius jų politinę veiklą;
- sužinoti, kokiomis vertybėmis vadovavosi ES pradininkai ir kokie buvo jų gebėjimai ir savybės;
- suprasti ES pradininkų santykius ir ryšius;
- atrasti asmeninio ir bendruomeninio pobūdžio sąsajų ieškodami panašumų tarp pradininkų istorijų ir savo gyvenimo;
- susieti ES pradininkų gyvenimą su šiuolaikiniais Europos ir pasauliniais klausimais;
- geriau suprasti svarbiausias vadovo savybes tyrinėdami ES pradininkų istorijas.

## III. Modulio struktūra ir trukmė

Šis modulis skirtas įvairiems poreikiams tenkinti. Moduliu galite pasinaudoti norėdami struktūrizuoti su juo susijusias pamokas, jam skirti vieną pamoką arba tiesiog panaudoti kai kurias dalis savo medžiagai papildyti. Modulis gali pasitarnauti istorijos, pilietinio ugdymo, geografijos ir kalbų mokytojams, nes visas turinys (tekstas ir audiovizualinė medžiaga) pateikiamas 24 kalbomis su subtitrais. Šiuo moduliu taip pat galite pasinaudoti užduodami namų darbus arba norėdami pasirengti apsilankymui Europos istorijos namuose arba imtis tolesnių veiksmų.

**Rekomenduojamą mokymosi kelią** sudaro keli etapai, kad per juos mokiniai galėtų:

1. pamąstyti apie lyderio savybes;
2. susipažinti su netikrais vieno ar kelių ES pradininkų socialinių tinklų profiliais;
3. apsvarstyti jų svarbą pasauliui, mokinių bendruomenėms ir jiems patiems;
4. remdamiesi savo apmąstymais sukurti savo įrašą socialiniuose tinkluose;
5. nustatyti naujas lyderio savybes, atsižvelgdami į ES pradininkų gyvenimą.

Modulio **trukmė** priklauso nuo to, kaip išsamiai norite nagrinėti temą, tačiau rekomenduojame skirti bent vieną 50 minučių pamoką 1–3 etapams ir vieną 50 minučių pamoką 4–5 etapams (žr. toliau pateikiamą rekomenduojamą mokymosi kelią). Remdamiesi modulį savo klasėse išbandžiusių mokytojų atsiliepimais, parengėme apžvalgą, kuri gali būti naudinga ir Jums:

| Trukmė | Mokytojų dalis procentais | Papildoma informacija |
|---|---|---|
| **Daugiau nei 90 min.** | 25 % | Dvi pamokos (90 + min.), modulis visiškai užbaigiamas ir surengiamos išsamios diskusijos. |
| **60–90 min.** | 24 % | Pakanka išsamesniam dalyvavimui ir paaiškinimams. |
| **45–60 min.** | 15 % | Viena pamoka su trumpomis diskusijomis. |
| **30–45 min.** | 17 % | Trumpa sesija, apimanti pasirinktą turinį, bet ne visą. |

## IV. Kas yra vaizdinio mąstymo metodas ir kaip jį taikyti?

Vaizdinio mąstymo metodas – tai į mokinius orientuotas metodas, pagal kurį daugiausia dėmesio skiriama jų klausimams. Mąstymo procesai eksternalizuojami ir mokiniai gali geriau organizuoti savo mintis. Užduodami paprastų klausimų seriją mokiniai įgyja kritinio mąstymo įgūdžių ir taip gilinasi į temą. Šis metodas neapsiriboja tik istorinėmis žiniomis, bet ir padeda mokiniui suprasti, kodėl žinios vis dar yra aktualios ir šiandien.

Kadangi aptariamos temos gali būti susijusios su asmeniniais dalykais, įvertinkite, ar atmosfera klasėje saugi ir ar galite būti tikri, kad mokiniai pagarbiai elgsis vieni su kitais. Aptarkite šį klausimą su klase, jei manote, kad tai reikalinga.

**Šiame modulyje naudojamas metodas – trys KODĖL***

**Tikslas**
Šis metodas padeda mokiniams suprasti, kodėl ES pradininkai svarbūs pasauliniu, vietos ir asmeniniu lygmenimis, pateikiant tris klausimus:

1. Kodėl šis asmuo galėtų būti svarbus man?
2. Kodėl šis asmuo galėtų būti svarbus mane supantiems žmonėms?
3. Kodėl šis asmuo galėtų būti svarbus pasauliui?

**Taikymas**
Šiame modulyje ES pradininkų socialinių tinklų įrašai naudojami kaip išeities taškas, paskata mokinių apmąstymams. Rekomenduojame taikyti šį metodą, nes jis padės geriau pažinti ES pradininkų gyvenimą ir mokiniai galės sužinoti apie jų plataus masto poveikį vietos ir Europos lygmenimis. Be to, jis padeda užmegzti asmeninę sąsają su ES pradininkais, kurie iš pradžių gali atrodyti svetimi.

**Patarimai pradedant**
Užtikrinkite, kad mokiniai aiškiai suprastų esminius analizės aspektus, pasinaudokite pavyzdžiais:

- **Kodėl šis ES pradininkas galėtų būti svarbus man?** Paraginkite mokinius pamąstyti apie tarpusavio ryšius su pradininku, pvz., jų vertybes, iššūkius, pasiekimus, kilmę ir auklėjimą.
- **Kodėl ES pradininkas galėtų būti svarbus mane supantiems žmonėms?** Skatinkite mokinius plačiau mąstyti ir atrasti ryšius tarp ES pradininko ir, pvz., savo klasės, draugų, sporto komandų, šeimų ar net savo miesto ar šalies.
- **Kodėl šis ES pradininkas galėtų būti svarbus pasauliui?** Paskutiniame etape pasiūlykite mokiniams apsvarstyti, kodėl ES pradininkas yra svarbus Europos ar pasaulio lygmeniu. Kaip pradininkas prisidėjo prie Europos integracijos, geresnio šalių tarpusavio supratimo ar taikos?

Pavyzdžiui, užduočiai pradėti galite pateikti tokį klausimą: „Kodėl žinoti apie Simone Veil, moters politikoje, gyvenimą galėtų būti svarbu mūsų bendruomenei?“ arba „Kodėl jos instagramo profilis galėtų būti svarbus?“. Mokiniai vienu metu turėtų dirbti ties vienu etapu. Jei jie bandys vienu metu atsakyti į visus tris klausimus, gali būti nepastebėti niuansai ir skirtumai kalbant apie asmeninį, vietos ir pasaulio lygmenis. Jei leidžia laikas, palyginkite ir sugrupuokite mokinių mintis, kad rastumėte bendrus paaiškinimus ir pagrindimus.

**Pavyzdys**

Kodėl Simone Veil galėtų būti svarbi man?

*Simone Veil yra svarbi man, nes mano senelė taip pat išgyveno Holokaustą ir jos istorijos apie tą laikotarpį yra nepaprastai jaudinančios. Įdomu sužinoti, kad ES pradininkė Simone Veil taip pat patyrė panašių dalykų.*

Kodėl Simone Veil galėtų būti svarbi mane supantiems žmonėms?

*Manau, kad svarbu, kad būtų daugiau informuojama, kas buvo Simone Veil, ir žinoti apie jos gyvenimą, nes mano vietos futbolo komandoje vyksta daug populistinių pokalbių apie moteris politikoje ir dabartinį žydų vaidmenį. Žinant tokias istorijas kaip Simone Veil galima atsikirsti.*

Kodėl Simone Veil galėtų būti svarbi pasauliui?

*Nors gyvename XXI amžiuje, moterų politikoje vis dar mažai ir jos neturi tokių pačių galimybių kaip vyrai užimti aukštų valdžios postų. Simone Veil istorija yra išskirtinis pavyzdys to, ką moteris gali pasiekti, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad jai tai pavyko praėjusio amžiaus aštuntajame dešimtmetyje.*

** Trijų KODĖL metodą sukūrė Harvardo aukštosios švietimo mokyklos mokslinių tyrimų centras „Project Zero“.*

## V. Rekomenduojamas mokymosi kelias – žingsnis po žingsnio

Mokiniams reikės pateikti nurodymus dėl kiekvieno etapo ir rekomendacijas, kiek laiko skirti, atsižvelgiant į besimokančių asmenų skaičių ir turimą laiką.

1 pamoka (~50 min.)

1. **Trys lyderio savybės [10 min.]**
   Lyderystė yra centrinė modulio koncepcija. Pirmiausia mokiniai parašo tris savybes, objektyviai atspindinčias lyderystę (pvz., ryžtas, empatija, sprendimų priėmimas). Tai bus „apšilimas“. Šiai veiklai neskirkite daug laiko, kad modulio pabaigoje jo daugiau liktų diskusijoms. Šiame etape galite greitai surinkti ir sugrupuoti kai kuriuos atsakymus arba peržiūrėti juos modulio pabaigoje.

2. **ES pradininkų profilių tyrinėjimas [20 min.]**
   Galite mokiniui ar mokinių grupei paskirti patyrinėti vieną ar kelis ES pradininkus arba leisti jiems laisvai pasirinkti vieną ar daugiau ES pradininkų socialinės žiniasklaidos profilių. Socialinių tinklų įrašai išdėstyti chronologine tvarka ir juose akcentuojami svarbūs pradininkų gyvenimo etapai. Kiekviena vaizdinė medžiaga papildoma dviejų dalių tekstu. Pastaba kalbų mokytojams: vaizdo siužetuose parašytas tekstas dažnai, bet ne visada, atitinka pirmąją rašytinio teksto dalį. Ši funkcija gali būti naudinga, jei mokiniai negali naudotis įranga, leidžiančia žiūrėti vaizdo medžiagą su garsu. Kai kurių įrašų pabaigoje mokiniai ras kitų ES pradininkų komentarus, kurie susieja skirtingus profilius. Rekomenduojame perskaityti visus profilio įrašus, tačiau ne mažiau kaip šešis prieš pradedant kitą veiklą.

3. **Atsakymai į tris KODĖL klausimus [15 min.]**

Susipažinę su lyderio istorija, mokiniai atsakys į tris KODĖL klausimus. Mokiniams pateikus atsakymus, mokytojai gali juos matyti platformoje. Tai tinkamas metas pakviesti mokinius pristatyti savo atsakymus. Ar atsakymai yra panašūs ar skiriasi? Pakvieskite mokinius juos aptarti, apsikeisti nuomonėmis. Kita vertus, tai gali būti namų darbai, ir tai puikus būdas grįžti prie temos kitoje pamokoje.

2 pamoka (~40 min.)

4. **Socialinės žiniasklaidos įrašo sukūrimas [30 min.]**
Kad mokinių analizė būtų praktiškai įgyvendinta, jie raginami patys (mažose grupėse arba individualiai) sukurti socialinės žiniasklaidos įrašą. Jie gali kurti arba įkelti audiovizualinę medžiagą ir naudoti jaustukus, saitažodžius ir t. t. Galite nuspręsti, kokį įrašą turėtų sukurti Jūsų mokiniai. Štai keletas pavyzdžių:
- **Įrašas „Kas būtų, jei“.** Mokiniai imasi ES lyderio vaidmens ir sukuria įrašą šiuolaikine tema (pvz., Louise Weiss apie žurnalistikos vaidmenį, Jeanas Monnet apie ekonomikos vaidmenį šiandieniniame pasaulyje).
- **Asmeninis moksleivių įrašas, remiantis trimis KODĖL.** Mokiniai apmąsto savo atsakymus, pateiktus vykdant ankstesnę veiklą, ir sukuria jų argumentus iliustruojantį įrašą (pvz., kodėl šiandien svarbi vertybėmis grindžiama politika ir kodėl Alcide de Gasperi galėtų būti sektinas pavyzdys).
Mokiniams parašius įrašus, galite pakviesti kai kuriuos moksleivius arba grupes juos pristatyti kitiems klasės draugams.

5. **Naujų lyderio savybių nustatymas [10 min.]**
Modulis užbaigiamas nustatant tris naujas papildomas arba kitas lyderio savybes, remiantis modulyje pateikta arba mokinių sužinota informacija. Mokytojai platformoje gali matyti moksleivių pasiūlymus. Pakvieskite juos pristatyti naujas savybes, išsamiau paaiškinti, ar jų suvokimas apie lyderystę pasikeitė, ir aptarti, kokią įtaką šiame procese atliko ES pradininkų gyvenimas.

## VI. Kitos nuorodos ir medžiaga**

**Apie vaizdinio mąstymo metodą**
- Sužinokite daugiau apie Harvardo universiteto centro „Project Zero“ parengtą vaizdinį mąstymo metodą (EN).

**Medžiaga apie ES pradininkus**
- Konradas Adenaueris
  - Konrado Adenauerio namas (DE, EN, FR)
  - Europos Sąjungos steigėjai
  - Konrado Adenauerio fondas (DE, EN)
- Josephas Bechas
  - Europos Sąjungos steigėjai
- Johan Beyen
  - Europos Sąjungos steigėjai
- Alcide de Gasperi
  - Alcide De Gasperi namas
  - Europos Sąjungos steigėjai
- Jeanas Monnet
  - Jeano Monnet namas
  - Jeano Monnet institutas (FR, EN)
  - Europos Sąjungos steigėjai
- Robert Schuman
  - Roberto Schumano namas
  - Europos Sąjungos steigėjai
  - Roberto Schumano fondas (EN, DE, FR, ES, PL, UA)

- Paulis-Henri Spaakas
  - Europos Sąjungos steigėjai

- Simone Veil
  - Simone Veil – išgyveno Holokaustą ir tapo pirmąja Europos Parlamento pirmininke moterimi
  - Simone Veil – išgyvenusi Holokaustą aktyvi visuomenės veikėja, feministė, politikė (EN, FR)
- Louise Weiss
  - Saverno muziejus (Louise Weiss kolekcija) (FR)
  - Louise Weiss – ilgametė Europos vertybių ir moterų teisių aktyvistė
  - Louise Weiss – pasišventusi europietė

- Audioknyga apie ES pradininkus

**Europos istorijos namai ir Europos Parlamentas**

- Europos istorijos namų svetainė
- Euroscola. Tapk Europos Parlamento nariu vienai dienai. Programa „Euroscola“ Strasbūre suburia moksleivius iš visos Europos, kad jie įgytų praktinės patirties Europos parlamentinės demokratijos srityje.
- Europos Parlamento programa „Mokyklos ambasadorės“ (Mokomoji medžiaga ir Europos bendrija)
- Parlamentariumas Briuselyje
- Parlamentariumas Strasbūre
- Apsilankymas Europos Parlamento plenarinių posėdžių salėse Briuselyje ir Strasbūre
- Europos Parlamento ryšių biuras Dubline ir Londone
- Bendravimas su bendraminčiais ir įsitraukimas į Europos demokratiją https://together.eu/

** Visa medžiaga pateikiama 24 oficialiosiomis ES kalbomis, jei nenurodyta kitaip.

Jei kiltų klausimų dėl skaitmeninių priemonių rinkinio turinio ar metodikos, prašome rašyti mums e. paštu: historia-learning@europarl.europa.eu.